

Nr 26.

Ankom till riksdagens kansli den 20 februari 1942 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av vissa anslag för försvarsändamål å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42.

(1:a avd.)

Driftbudgeten.**Fjärde huvudtiteln.**

1:o **Merkostnader för anskaffning av viss sjukvårdsmateriel.** I propositionen nr 34 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 1, sid. 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 23 januari 1942) att till Merkostnader för anskaffning av viss sjukvårdsmateriel å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 700,000 kronor.

Genom beslut den 29 november 1940 medgav Kungl. Maj:t, att arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse finge för anskaffning av sjukvårdsmateriel för 1941 års krigsorganisation för armén disponera visst belopp från vederbörligt förskottsanslag. I skrivelse den 23 december 1941 har sjukvårdsstyrelsen anmält, att de ursprungligen beräknade kostnaderna av i skrivelsen angivna orsaker ökats med 700,000 kronor. Styrelsen hemställde, att nämnda belopp måtte ställas till förfogande för täckande av dessa merkostnader.

Departementschefen har tillstyrkt det begärda beloppet.

Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, tillstyrker Kungl. Maj:ts föreliggande förslag.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Merkostnader för anskaffning av viss sjukvårdsmateriel* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 700,000 kronor.

2:o **Anskaffning av vattenfilter m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, sid. 2) får utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, hemställa,

att riksdagen må till *Anskaffning av vattenfilter m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

3:o) **Lagring av uniformskläde m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, sid. 2 och 3) att till Lagring av uniformskläde m. m. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 4,375,000 kronor.

Genom beslut den 29 september 1939 medgav Kungl. Maj:t, att statens reservförrådsnämnd finge för tillverkning i lagringssyfte av uniformskläde använda viss kvantitet tvättad ull. Tillika förklarade Kungl. Maj:t sig vilja, efter framställning av nämnden, meddela beslut angående bestridande av de med tillverkningen förenade kostnaderna.

Under erinran härom har *reservförrådsnämnden* i skrivelse den 4 december 1941 anført, att arméförvaltningens intendenturdepartement av den ull, som nämnden med stöd av Kungl. Maj:ts ifrågavarande beslut utlämnat till departementet, tillverkat kommisskläde för 1,966,595 kronor 66 öre, vilka medel förskjutits av departementet. Klädet hade tillförts arméns förråd men sedermera använts vid uniformstillverkning. I stället hade lagrats kläde med inblandning av cellull och lump. Reservförrådsnämnden, som ansåge, att uniformsklädet borde övertagas av arméförvaltningen, hade tillställt förvaltningen fakturor å den utlämnade ullen slutande på 2,407,774 kronor 66 öre. Sedan emellertid intendenturdepartementet återställt fakturorna till nämnden med hemställan att de av departementet förskjutna kostnaderna måtte genom nämndens försorg gottgöras departementet, hemställde nämnden, att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga arméförvaltningen att från nämnden inköpa klädet till ett pris av $(1,966,595:66 + 2,407,774:66 =) 4,374,370$ kronor 32 öre.

Då det har syns *departementschefen* lämpligt, att ifrågavarande klädesparti, som ursprungligen tillverkats för lagring men sedermera av intendenturdepartementet delvis begagnats vid uniformstillverkning, övertages av departementet, har departementschefen funnit sig böra tillstyrka, att för ändamålet erforderliga medel, i enlighet med det anförda i runt tal 4,375,000 kronor, ställas till förfogande.

Utskottet.

Utskottet finner i likhet med departementschefen lämpligt, att ifrågavarande klädesparti, vilket upplagrats i beredskapssyfte, övertages av arméförvaltningens intendenturdepartement. Mot den för ändamålet begärda medelsanvisningen har utskottet intet att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Lagring av uniformskläde m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 4,375,000 kronor.

4:o) **Ytterligare medel för anskaffning av tygmateriel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, sid. 4), vilket avser inköp av visst antal luftvärnskanoner jämte eldlednings- och övrig utrustning därtill, får utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, hemställa,

att riksdagen må till *Ytterligare medel för anskaffning av tygmateriel* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 3,200,000 kronor.

5:o) **Vissa fortifikatoriska anordningar m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5, sid. 4 och 5) att till Vissa fortifikatoriska anordningar m. m. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 12,000,000 kronor.

I särskilda skrivelser den 11 september 1941 har *arméförvaltningen* gjort framställning om anvisande av medel för fortifikatoriska anordningar av olika slag, avseende såväl innevarande budgetår som budgetåret 1942/43. För innevarande budgetår har ämbetsverket anmält ett medelsbehov av tillhoppa 17,131,000 kronor. Det för budgetåret 1942/43 beräknade medelsbehovet uppgår till sammanlagt 2,107,000 kronor.

Av de av *arméförvaltningen* för innevarande budgetår äskade anslagsmedlen belöper ett belopp av 7,600,000 kronor på anskaffning av viss materiel och anordnande av förråd för densamma. Departementschefen har ansett sig böra reducera detta belopp med 5,850,000 kronor, innebärande att av denna materiel medel nu anvisas för allenast så stor mängd materiel, som kan beredas utrymme i redan förefintliga förrådslokaler. I de av ämbetsverket för samma budgetår begärda anslagsmedlen ingår vidare ett belopp av 1,800,000 kronor för anordnande av vissa luftbevaknings- och luftvärnscentraler. Till det i detta hänseende framställda förslaget är departementschefen icke beredd att nu taga ställning. Däremot föreslår departementschefen, att medel ställas till förfogande för bestridande av kostnaderna för de av *arméförvaltningen* i övrigt förordade åtgärderna. Med inberäkning av de av ämbetsverket för nästa budgetår äskade medlen skulle alltså medelsbehovet uppgå till 11,588,000 kronor, vilket belopp avrundats till 11,500,000 kronor. I anslaget har ansetts böra inräknas ett belopp av 500,000 kronor till täckning av förskottsvis bestridda utgifter för utförande av vissa befästningsarbeten. Sammanlagt äskas nu 12,000,000 kronor.

Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, tillstyrker att till fortifikatoriska anordningar av olika slag samt för täckning av förskottsvis bestridd utgift anvisas det av Kungl. Maj:t under förevarande punkt äskade anslaget.

Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Vissa fortifikatoriska anordningar m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 12,000,000 kronor.

6:o) **Ytterligare medel till automatisering av telefonväxeln vid Ostkustens marindistrikt.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, sid. 5 och 6), vilket är föranlett av det ökade behovet av telefonförbindelser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ytterligare medel till automatisering av telefonväxeln vid Ostkustens marindistrikt* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 5,500 kronor.

7:o) **Anordnande av luftvärnsbatterier m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7, sid 6 och 7) att till Anordnande av luftvärnsbatterier m. m. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 445,000 kronor.

Förslaget innebär, att för anordnande av vissa till försvar av kustflottans ankarplatser avsedda luftvärnsbatterier anvisas ett anslag av 350,000 kronor ävensom ett belopp av 95,000 kronor för täckning av förskottsvis bestridda utgifter eller sammanlagt 445,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, har icke funnit anledning till erinran mot den av Kungl. Maj:t äskade medelsanvisningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Anordnande av luftvärnsbatterier m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 445,000 kronor.

8:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8, sid. 7 och 8) att till Kommittéer och utredningar genom sakkunniga å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 175,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 180,000 kronor.

Arméförvaltningens civila departement har föreslagit, att å tilläggsstat för innevarande budgetår anvisas för ifrågavarande ändamål ett anslag av 120,000 kronor. Departementschefen föreslår, att anslaget bestämmes till 175,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker, att anslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga förstärkes för innevarande budgetår och har icke velat motsätta sig det av Kungl. Maj:t i sådant avseende äskade beloppet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 175,000 kronor.

Kapitalbudgeten.

Försvarsväsendets fastighetsfond.

9:o) **Provisoriskt ordnande av andra intendenturkompaniets förläggning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9, sid. 8—10) att till Provisoriskt ordnande av andra intendenturkompaniets förläggning å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 300,000 kronor.

1941 års försvarsutredning har räknat med en förflyttning av andra intendenturkompaniet i Karlsborg jämte en del av arméns dit förlagda intendenturförråd till trakten av Nässjö. Utredningen har förutsatt, att andra kompaniet av de av utredningen till upprättande föreslagna tygtrupperna skall övertaga de härigenom i Karlsborg frigjorda lokalutrymmena. Härav skulle kunna dragas den slutsatsen, framhåller departementschefen, att de av andra intendenturkompaniet disponerade utrymmena i Slutvärnet på Karlsborg icke erfordras för luftvärnsregementets räkning. Arméförvaltningens fortifikationsstyrelse har emellertid framhållit, att luftvärnsregementet behöver hela byggnaden för att tillgodose sitt behov av förläggningsutrymme och att i avvaktan å slutligt beslut rörande förflyttning av andra intendenturkompaniet det är nödvändigt, att dess förläggningsfråga provisoriskt löses. Fortifikationsstyrelsen har i sådant avseende föreslagit, att en barackförläggning anordnas på Karlsborg, och därjämte framhållit, att dessa baracker, sedan intendenturkompaniet blivit förlagt till annan plats, kunde användas för vissa andra ändamål. Departementschefen har funnit sig böra biträda fortifikationsstyrelsens ifrågavarande förslag och föreslår, att kostnaderna upptagas till 300,000 kronor. Departementschefen utgår från att 1940 års militära byggnadsutredning beredes tillfälle att granska kostnadskalkylerna innan byggnadsarbetena igångsätts.

Utskottet har funnit sig böra tillstyrka, att för uppförande av en barackförläggning på Karlsborg, varav behov synes föreligga, anvisas ett anslag av 300,000 kronor. Utskottet förutsätter härvid, att 1940 års militära byggnadsutredning beredes tillfälle att granska kostnadskalkylerna, innan byggnadsarbetena igångsätts.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Provisoriskt ordnande av andra intendenturkompaniets förläggning* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 300,000 kronor.

10:o) **Garagebyggnader m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10, sid. 10—14) att till Garagebyggnader m. m. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 7,300,000 kronor.

Departementschefen har föreslagit, att ett belopp av 6,990,000 kronor anvisas för uppförande vid arméns truppförband av varmgarage för förvaring av motorfordon av olika slag ävensom anordnande av verkstäder samt andra utrymmen och anordningar för bilparkens normala skötsel och översyn. Vidare föreslås, att för täckning av förskottsvis bestridda utgifter för anskaffning och montering m. m. av vissa uppvärmbara garage anvisas ett belopp av 300,000 kronor. Sammanlagt skulle således erfordras ett anslag av, i avrundat tal, 7,300,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet finner i likhet med departementschefen angeläget, att garage skyndsamt anordnas för förvaring av den dyrbara fordonsparken vid truppförbanden i den mån så icke redan skett ävensom att bränsleförråd samt verkstadslokaler och andra anordningar för vård och översyn av denna materiel komma till stånd. Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, har intet att erinra mot den äskade medelsanvisningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Garagebyggnader m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 7,300,000 kronor.

11:o) **Uppförande av cykelgarage vid vissa truppförband och skolor.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11, sid. 14 och 15) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Uppförande av cykelgarage vid vissa truppförband och skolor* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 210,000 kronor.

12:o) **Bostadsbyggnad för tillsynsman vid visst förråd.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, sid. 15) får utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, hemställa,

att riksdagen må till *Bostadsbyggnad för tillsynsman vid visst förråd* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

13:o) **Uppförande av vissa bostadsbyggnader vid centrala flygverkstaden å Malmen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13, sid. 16—18) att till Uppförande av vissa bostadsbyggnader vid centrala flygverkstaden å Malmen å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 182,000 kronor.

I skrivelse den 25 september 1941 har *flygförvaltningen* anfört, att en kronan tillhörig, såsom uthyrningsfastighet disponerad byggnad vid centrala flygverkstaden å Malmen nedbrunnit den 17 juni 1941. Att återuppföra den gamla byggnaden har icke befunnits lämpligt, utan har det visat sig nöd-

vändigt att iordningställa nya bostadslägenheter. Den i ärendet föreslagna bebyggelsen överensstämmer med den typ av personalbostäder, som genom statens försorg uppförts vid andra militära förband. Den personal, åt vilken de nya lägenheterna skola upplåtas, tillhör verkstadens brand- och beredskapsorganisation och måste därför erhålla bostäder i verkstadens närhet.

1940 års militära byggnadsutredning har i likhet med flygförvaltningen beräknat kostnaderna till 182,000 kronor, vilket belopp tillstyrkts av departementschefen.

Utskottet finner behovet av de föreslagna byggnaderna styrkt och har intet att erinra mot det för ändamålet äskade anslaget. Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Uppförande av vissa bostadsbyggnader vid centrala flygverkstaden å Malmen* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 182,000 kronor.

14:o) **Utvidgning av flygfältet vid Södermanlands flygflottilj.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14, sid. 18) att till Utvidgning av flygfältet vid Södermanlands flygflottilj å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 440,000 kronor.

En utvidgning av flygfältet vid Södermanlands flygfält, för vilket ändamål kostnaderna beräknats till 440,000 kronor, har ansetts vara betingad av den höga landningshastigheten hos de moderna flygplan, som tillförts flygvapnet, och nödvändig ur flygsäkerhetssynpunkt.

På av departementschefen anförda skäl finner sig utskottet böra tillstyrka, att för den föreslagna utvidgningen av ifrågavarande flygfält anvisas ett anslag av 440,000 kronor. Utskottet

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Utvidgning av flygfältet vid Södermanlands flygflottilj* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 440,000 kronor.

Stockholm den 20 februari 1942.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 28.
